maan tähän osaa. Yksin Moskovassa ilmouttautui silloin sotilasharjoituksiin yli 5,000 naista. Punaisen-armeijan mukana taistelutoiminnassa on naisia kuollut 1,854 henkeä. Tämän lisäksi on Punaisessa-armeijassa toiminut naisia sairashoidon alalla.

Venäjällä ei ole ainoatakaan teollisuuden alaa, jossa ei olisi naisia. Heitä on kaikissa tehtaissa ja työlaitoksissa, raitioteillä, puhelin- ja sähköasemilla y. m.

Yhteiskunnallisen huollon ja kasvatuksen alalla on tänä aikana tehty paljon. Ympäri Venäjää on laaja koulu- ja lastenhuolto verkko toiminnassa. Ja yhteiskunnallisen ravitsemisen alalla toimii yksistään 75,000 naist..

Hallinnollisissa tehtävissä ovat naiset myöskin mukana. Heitä on kaikissa neuvostoissa. Koottu tilasto osottaa, että m. m. 12 läänissä on naisia neuvostoissa 635, siis keskimäärin 52 naista lääniä kohti.

Lukutaidottomuuden poistamisessa, maatalouskommuunien , kunnallisten käsityölaitosten, kirjastojen, kouluneuvostojen y. m. järjestämisessä ovat naiset suorittaneet työtä. Työläis- ja talonpoikaiskontrollin alalla ovat he myös työskennelleet ja saaneet lukemattomia epäkohtia eri laitoksien toiminnasta poistetuksi.

Ammattiliitoissa on naisia paljon. Kaikilla teollisuuden aloilla on ammatillisesti järjestyneitä ja naisten toiminta ammatillisen liikkeen alalla kasvaa päivä päivältä.

Työskentelyssä suurien naisjoukkojen mukaan vetämiseksi on saavutettu hyviä tuloksia delegaattikokouksien kautta. Tehtaista, neuvostolaitoksista ja kotitaloudessa työskentelevistä valitaan delegaatteja eri neuvostolaitoksiin harjoittelijoiksi. Kun yhdet ovat oppineet palaavat he toimiinsa ja toiset valitaan tilalle. Näin oppivat he tuntemaan yhä enemmän yhteiskunnallisen elämän eri muotoja. Heistä ei tule yksistään ammattityöläisiä, vaan he oppivat myös tuntemaan kommuunistisen elämän eri puolia.

Kävisi pitkäksi luetella tässä kaikkia niitä aloja, joilla Neuvosto-Venäjän työläisnaiset ovat työskennelleet näinä neljänä vuotena. Edellä mainitut jo osottavat joukon eri aloja, joissa naiset ovat olleet parhaimpia todistuksia siitä uuden elämän rakentavasta työstä, joille työläisnaiset ovat pohjaa olleet luomassa.

Neljän vuoden saavutuksena tulee ennenkaikkea merkitä, että suurien työläisnaisjoukkojen keskuudessa tehdyllä valistustyöllä on saavutettu paljon. Naisjoukkojen keskuudessa kasvaa poliittinen tietoisuus. He alkavat yhä aktiivisemmin ottaa osaa toimintaan ja tämä on takeena siitä, että työväenluokan taloudellinen elämä elpyy nopeasti kun yhä suuremmat joukot ryhtyvät sen hyväksi työskentelemään.

Lokakuun neljättä vallankumouksen vuosipäivää juhliessa voi Neuvosto-Venäjän työläisnainen jo iloita työnsä tuloksista, joskin hänen juuri tämän juhlapäivän johdosta tulee entistä tarmokkaammin ja kestävämmin tiivistyä kommunistisen puolueen ympärille ja sen avulla lujittaa työväen diktatuuria, että se kestäisi yhä edelleenkin kaikki ulkoa ja sisältäpäin tulevat hyökkäykset.

Työväen diktatuuri antoi Neuvosto-Venäjän naisille tilaisuuden työskentelyyn yhteiskunnallisen elämän aloilla ja vain se takaa edelleenkin työväenluokan naisille täydellisen vapauden ja elämisen oikeudet.

Lyyli L.

Täten ilmotamme edempänä asuville tuttaville ja työläistovereille, että meidän täytyi luopua ainoasta pojastamme

ILMARISTA

Hän sai tapaturmaisen kuoleman leikkiessään toisten poikasten kanssa tyynyillä ja kaatui niskansa poikki, kuollen heti. Hän oli syntynyt täällä Hannassa, Wyo., ja kuoli 15 p:nä tammikuuta, 1922. Oli kuollessaan 12 vuoden, 7 kuun ja 20 päivän ikäinen. Toinen kaksoiveljensä William kuoli täällä neljän kuun vanhana. Heitä ikävällä kaipaamme isä, äiti ja sisko Impi, 9 vuoden vanha, ja paljon muita sukulaisia ja tuttavia.

Kiitämme kaikkia tovereita, kun meitä avustivat ja niin suurena joukkona otitte osaa suruumme, ja niistä kauniista kukkaseppeleistä, joita laitoitte Frontierista, Superiorista ja Rosk Springs'istä asti ja täältä toitte niin paljon, että Ilmarin hauta verhottiin kukkaisvaippaan.

Se eikö väärin että elon pursi
näin ruhjottiin, niin lapsen
pienoisen,
se isän, äidin ilot, toiveet, mursi
jäi rintahamme tuntehet
kaihojen. —ISÄ.

Nyt ei enää elon myrskyt pauhaa
vaan meidät verhoo murheen
musta yö.
Siellä toivon sulle suojaa, rauhaa
vaan kaikki toivehemme maahan
lyö. —ÄITI.

Orpo olen, veikko poistui,
Kyynel vuotaa siksi,
kun ett' tule mulle enään,
leikkikumppaniksi.
—SISKO.

Kolkko vaikk' hauta, levon se
suopi,
siksipä suruun syytä ei lie.
Taistomme täällä vain tuskia
tuopi,
hautaakin kolkompi elon on tie.

INGERI, SANNA ja
WM. E. HILL.
Box 74, Hanna, Wyoming.

Kirjeitä

ISHPEMING, MICH.

Ishpemingin S. S. osastolla oli sääntömääräinen vuosikokous 25 p. tammikuuta jossa valittiin taas tälle vuodelle virkailijat ja luettiin raportit viime vuoden toiminnasta, jossa ilmeni että toimittu sitä on, mutta aineellinen tulos on huononlainen verrattuna edelliseen vuoteen. Mutta hyvähän se on, että edes niinkin paljon on saatu näin huonona aikana. Lainakirjaston raportissa ilmeni, että kirjoja on useampia ollut lainassa aina viime keväästä saakka, joten olisi suotavaa, että jokainen, jolla on lainakirjastomme kirjoja, ottaisivat tämän huomioosa ja palauttaisivat mitä pikemmin sitä parempi. "Työmiehen" kirjeenvaihtajaksi eli uutisten kirjoittajaksi oli valittu edellisessä kokouksessa E. Rautiainen ja vuosikokouksessa valittiin toinen I. Mäkelä. Toverittaren uutisten kirjoittajaksi tuli Anna Viitala ja allamainittu.

Ilmoitettiin, että osastomme entinen jäsen Säm Hopponen on kuollut Aura Pointissa ja hänen omaisensa olivat vailla puhujaa hänen hautajaisiin. Vainaja tullaan hautaamaan Aura Pointin hautausmaahan tammik. 2 9p:nä ja puhujaksi lupautui E. Rautiainen.

Osuuskaupalla oli myöskin vuosikokouksensa tämän kuun 22 p:nä, jossa oli keskustelua kaikenlaisia liikettä koskevia asioita, joka onkin taistellut elämän ja kuoleman kamppailua jo melkein vuoden ajan ja nytkin täytyi liikettä supistaa ja panna ajuri pois ja liikkeenhoitajan täytyi ruveta ajamaan sen minkä kerkiää.

Huvitoimikunta on ollut nykyisin hyvin ahkerana ja hommannut joka pyhäksi hyviä ohjelmanumeroita, nimittäin kuvaelmia ja pieniä näytöskappaleita ja tulee sitä pitkittämään niin kauvan kun huonoa aikaa kestää. Ei tarvitse peljätä, että liian usein sisäänpääsyjä kiskotaan sunnuntai iltasin . Ei ainakaan useammasti kun kerta kuukaudessa ja silloin aina näytellään isompi kappale, joten olisi suotavaa, että iltamiin tultaisiin vähän runsaslukuisammin, kun ei kerran tarvitse aina sisäänpääsyä maksaa. Kyllä siellä on jokaiselle jotakin kuulemisen arvoista. Ei sovi heittäytyä niin kovin veltoksi, että en perusta mistään mitään, sillä nyt pitäisi olla ainakin aikaa enempi kun mitään muuta. Mutta näyttää siltä, kun ihmiset eivät perustaisi muusta kun tanssista, ikäänkun sillä lailla kokettaisivat unhoittaa edes vähäksi aikaa jokapäiväiset huolensa.

Täällä on ollut hirveät myrskyt ja pakkaset, että ei ole ollut niin kylmää talvea pitkään aikaan, joka onkin sen vaikuttanut, että lapset melkein kaikki ovat kovassa yskässä ja melkeinpä kaikilla aikuisillakin on yskä.

Toveritar Aino Wesanen on Dr. Talson hospitaalissa leikattu, josta hän kumminkin suoriutui hyvin ja hän pääsi jo 25 p:nä t. k. kotia melko terveenä.

Lapset näyttelivät 8 p:nä tammik. kappaleen (Venäjän lasten avuksi) jonka esittivätkin hyvin. Toivottavaa olisi, että lapset toistenkin ottaisivat näytelläkseen jonkun kappaleen. — E. Lehtimäki.

TIMMINS ONT., CANADA.

Seuratessani Toveritarta, johtui mieleeni, että ei taitaisi pahaa tehdä, jos täältäkin Canadan kulta kylästä Timminsistä kerran Toverittaren palstoja täyttäisi, kun kerran täällä on suuri suomalais- asutus ja paljon on Toverittaren tilaajia ja lukijoita, mutta ei ole täältä meidän hommista mitään mainetta, aivankuin ei täällä mitään tehtäsikään. Tosin kyllä on asianlaita, toiminta on mitä vilkkaammassa vauhdissa, eteenpäin.

Nhiset hommaavat kiireellä ompeluseuransa kanssa ja töitä tulee kovasti. Yhdet myyjäiset pidimme joulukuulla, jossa oli tuloja yli puolentoista sadan dollarin, joista annettiin Neuvosto-Karjalan hyväksi $150,00 ja lopulla ostimme uusia työtarpeita. Nyt taas kovasti hommaamme, että helmikuun puolivälissä saadaan pitää toiset myyjäiset, josta tulot taas lähetetään Neuvosto-Karjalan tukemiseksi, samoin myös mitä saamme jatkuvalla toiminnallamme. Ompeluseuramme on juuri Neuvosto-Karjalan avustamista varten perustettu. Tarkoitus on siis mitä parhain. Jokainen työläisnainen voi auttaa Karjalan tovereita liittymällä ompeluseuraan ja tehdä seuran töitä. Toinen hyvä puoli on, että voi kehittää itseänsä kun käy kokouksissa. Kokoukset on joka maanantai. Puoli kahdeksan alkaa varsinainen työkokous ja keskustelukokous kahdeksalta. Viimeksi on ollut kysymys: "Itsetietoisuus ja aivoston vallankumous." Keskusteltua tultiin siihen tulokseen, että tämä on siksi tärkeä ja raskas asia, että jätetään vielä pöydälle ja joskus toisten jatketaan. Ensi maanantaina tammik. 23 p:nä alustaa Sanni Aho kysymyksen: "Valitsevatko johtajat joukkonsa vai joukot johtajansa." Kysymys on siis tärkeä ja tämän päiväisiä kysymyksiä. Koittakaapa siis tulla jokainen sanomaan mielipiteenne. Tämä hetki vaatii juuri asioihin tutustumista jokaiselta, kun on juuri tulossa se uusi Canadan työläisten puolue, johon liittymällä olemme yhteistoiminnassa koko Canadan työläisten yhdessä suuressa puolueessa eikä hajanaisissa ryhmissä ,ilman sitovaa yhtenäisyyttä. Tähän unteen puolueeseen liittymällä tulemme me olemaan myös kiinteä osa kansainvälisestä luokkataistelu rintamasta, taistelemassa ihmisoikeuksin itsellemme ja tämän kapitalistisen järjestelmän alas murtamista. Tähän työhön tulee liittyä koko köyhälistöluokka ja naisen on astuttava miehen rinnalle käsikädessä ihr[illegible]oikeuttaan vaatimaan.

Näytelmäseura on hyvässä toiminnassa, johon intoa ja toimintahalua lietsoo uusi johtajamme Jalmar Hamari. Kaikki jotka olette lauluun ja näytelmiin innostuneet, koittakaa tehdä parhaanne, kyllä johtaja ohjeita antaa.

Pian kai saadaan nähdä kuinka pian ja osavasti pyramiidit syntyvät, jossa reippaat voimistelijamme taitoansa näyttävät.

Sunnuntaikoulu on myöskin hyvässä voinnissa, jossa lasten terveet ajatukset saavat luokkaselviön vääristelemättömän totuuden kuulla. Tämä on asia, johon täyty lainata painavan huomion, että meidän lapsemme tulevat kasvatettua tietoisiksi jo ihmisalkuina, etteivät he enää ole sitä tiedotonta massajoukkoa, mitä tänäpäivänä on vielä vanhassa väestössä paljon.

Toveruudella: — Alina Toko.

FITCHBURG, MASS.

S. S. Osaston vuosikokous pidettiin Moose haalilla 18 p:nä tammikuuta ja päätettiin siellä seuraavista asioista. Ensiksi luettiin vuosikertomus, josta ilmeni, että toiminta on ollut ripeätä koko vuoden ajan, vaikka haalipula onkin paljon vaikeuttanut osastomme toimintaa. Johtokuntaan alkavalle vuodelle valittiin: Oscar Kähärä, Alex Ahava, Herman Janson, Jack Laukkanen, Leander Koivu ja Otto Lagerqvist. Agitatsioonikomiteaan valittiin Kusti Teliin, Aina Laakso, Ade Laatikainen, Wilho Laakso, Kusti Mäki, Eino Sinisalo ja Emil Sorvo. Huvitoimikuntaan Fanny Teliin, Mandi Rinne, Julia Laatikainen, Aina Wax, Riika Lunden, Hilma Hautanen, Jack Laukkanen, Oscar Hyytinen, Toivo Kautto, Leo Mäkelä ja John Pehkonen. Sanomalehti ja kirjallisuuskomitea jätettiin ennalleen. Äänten laskijoiksi J. Vuori, K. Teliin ja T. Kautto. Tilien tarkastajaksi, John Pehkonen, Hjalmar Aarnio ja Leo Mäkelä. Kirjeenvaihtajaksi "Työmiehelle" Oscar Kähärä ja 'Toverittarelle" Aina Laakso. Eteenpäin kirjeenvaihtajan valinta jäi agitatsioonikomitealle. Sen jälkeen seurasi toimikuntien arvostelu. Viikkaan keskustelun jälkeen hyväksyttiin johtokunnan viime vuoden toiminta. Agitatsioonikomitealle lausuttiin toivomus, että sen tulisi tarkemmin huolehtia, että mitään ala-arvoista ohjelmaa ei tultaisi suorittamaan osaston tilaisuuksissa. Huvitoimikunnalle annettiin täysi tunnustus, että se on toiminut kiitettävästi, katsoen niihin ahtaisiin oloihin, missä sen on täytynyt toimia. Sanomalehtilevitysarmeija sitä vastoin sai hyvin ankaran arvostelun osakseen. Agitatsionikomitea velvoitettiin järjestämään toimintansa siten, että yksi agitatsionikomitean jäsen kuuluu jokaiseen alatoimikuntaan, siten voidaan toimia paremmin yhdistettynä joukkona. Järjestys valiokunta jäi ennalleen. Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin I. Koivi ja O. Kähärä.

Rusetti ja päsketti iltama 21 p:nä onnistui yli parhaiden toiveiden, yleisöä oli avara haali täynnä. Pojat ja tytöt siellä olivat niin mahtavan näköisiä, kun suoriutuivat kerran voittajana hedelmä päsketistä, mutta malttakaahan, vielä se tulee akkojen ja ukkojenkin vuoro, kunhan tulee ne mahtavat sarjailtamat, niin nähdään kuka voittajana selviytyy. Akat ja ukot tulevat järjestämään ensiksi, alkuvalmisteluista päättäen tulee niistä muodostumaan ennen kuulumattomat. Niistä en ole oikeutettu vielä paljon sanomaan, mutta saattepa nähdä, että ei ne akat ja ukot aivan ilman aikojaan touhussa ole.

Nuorison ja lasten juhla 22 päivänä muodostui arvokkaaksi ja virkistäväksi tilaisuudeksi. Kylmästä ilmasta huolimatta oli haaliin kerääntynyt melko paljon yleisöä, jotka mielenkiinnolla seurasivat lasten ja nuorison ohjelman esitystä. Ohjelmaa suoritettiin seuraavasti: Pianon soit-